

Svensk ekonomi

Riksgäldsdirektör

Hans Lindblad

WTC club 24/1 2019

Riksgäldens uppdrag och utmaningar

Statens finansförvaltning

- Statens betalningar och kassahantering
- Upplåning och förvaltning av statsskulden
- Garantier och lån
- Finansieringssystemet för kärnavfall

Finansiell stabilitet

- Insättningsgarantin
- Bankkrishantering (resolution)
- Finansiella stabilitetsrådet

Mix av svagare konjunkturdata och politiska risker

- Sverige, som liten öppen och exportberoende ekonomi påverkas kraftigt av vår omvärld och signalerna under hösten och vintern är oroväckande – speciellt avseende den internationella konjunkturen.
- **Handelskonflikten** mellan USA och Kina (se ny bild nedan) – lite på sparlåga nu men kan blossa upp igen
- **Brexit** – det drar ihop sig (se flera nya bilder nedan) – svårt att se vägen framåt
- Italienska statsfinanser och status på banksektorn
- Politiska oroligheterna i Frankrike fortsätter
- **Allmän internationell konjunkturoro** – stigande recessionsrisker – avspeglas i börsfall, råvaruprisfall, indikatorer, avkastningskurvor
- BNP-tillväxten var negativ i Tyskland, Italien och Sverige i kv3 – kommer nedgången att fortsätta?
- Emerging Markets – många länder hamnar i kläm när Fed höjer räntan/dollarn stärks och råvarupriserna faller

Handelskonflikten mellan USA och Kina

- G20 mötet i Buenos Aires innan jul resulterade i en överenskommelse mellan Trump och Xi om att tillfälligt stoppa upptrappningen i konflikten
- I augusti 2018 aviserade USA en höjning av tullarna på kinesisk import till ett värde av 200 miljarder dollar från 10 till 25 procent och höjningen skulle träda ikraft vid årsskiftet
- Nu är höjningen stoppad
- Kina har lovat att öka importen av varor från USA och kommer inte heller att förhindra ytterligare tullar på amerikansk import
- Under 90 dagar ska länderna förhandla nya villkor för handeln – bland annat diskutera frågan om immateriella rättigheter – en huvudorsak till konflikten
- Kina redovisade i veckan svagaste BNP-tillväxten på 28 år, bla som en följd av konflikten

Brexit – alternativa vägar

- Premiärminister May under hård press – utträdesdatumet är 29 mars
- Mays förlust i omröstningen om utträdesavtalet ur EU största förlusten någonsin i brittiska parlamentet – röstsiffrorna blev 202 för och 432 emot i det brittiska underhuset
- Plan B visade sig vara ungefär som Plan A, alltså minimala förändringar och May säger att valet är hennes avtal eller att lämna avtalslöst – röstas om Plan B 24 jan
- Kosmetiska förändringar kommer sannolikt inte att rädda avtalet – ny väg framåt krävs om man vill kunna lämna EU under ordnade former
- **Ny folkomröstning?** – nej enligt May eftersom det underminerar tidigare folkomröstningsbeslut som den om Skottlands självständighet
- **Fördröja utträdesdatumet?** Går EU med på det i avsaknad av trovärdig plan för hur man ska komma framåt?
- Största knäckfrågan är gränsen mellan Nordirland och Irland och garantin som finns i avtalet att Storbritannien ska vara kvar i tullunionen tills frågan lösts

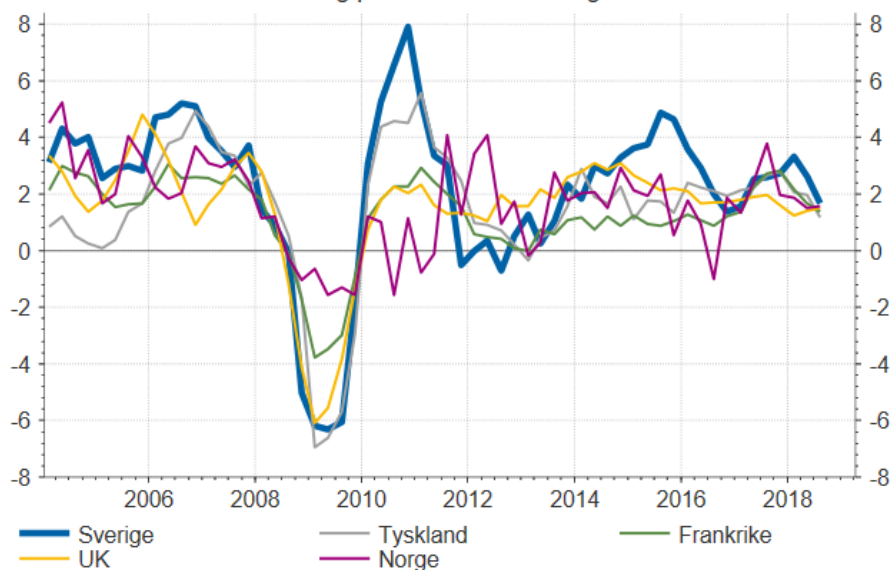
Brexit fortsättning...

- Oppositionen vill få parlamentet tar över kontrollen över Brexit-processen via 3 olika spår med huvudsyftet att förlänga tidsfristen och undvika att hamna i ett avtalslöst utträde
- Oppositionsgrupp 1: Ändra avtalet och få ett närmare förhållande till EU
- Oppositionsgrupp 2: Jobbar för ny folkomröstning
- Oppositionsgrupp 3: Process där parlamentet ska få rösta indikativt till olika förslag för att på så sätt få en bild av vilken väg framåt som har parlamentets stöd
- Negativa konsekvenser av Brexit synbara sedan 2017 – Brittisk BNP-tillväxt och investeringar har tappat mark
- Avtalslöst utträde: Alla relationer klipps rakt av vid midnatt den 29 mars utan övergångslösning och utan annat frihandelsavtal. Detta är enligt mig osannolikt.
- Skulle det ske medför det svåröverblickbara konsekvenser för finansiella marknader och realekonomin

Svensk ekonomi i internationellt perspektiv

BNP-tillväxt

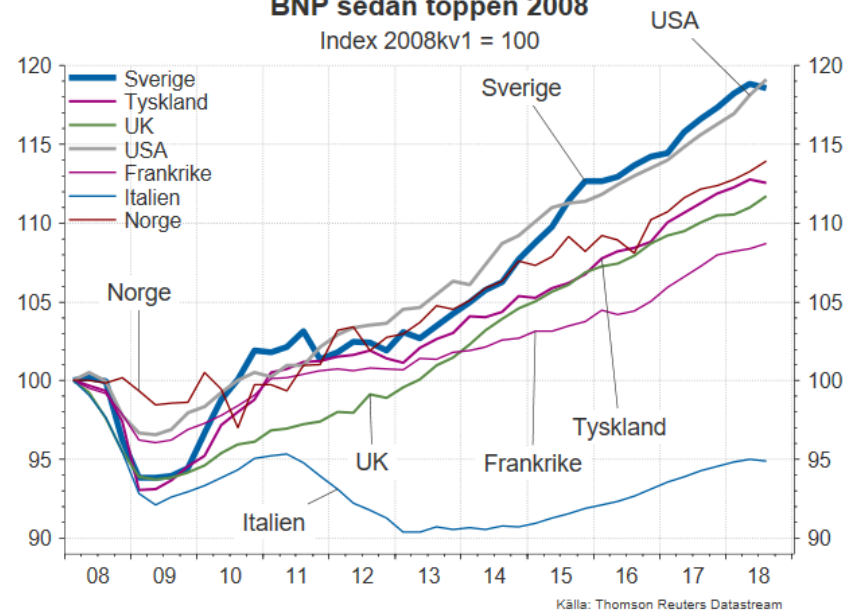
Årlig procentuell förändring

Källa: Thomson Reuters Datastream

BNP sedan toppen 2008

Index 2008kv1 = 100

Källa: Thomson Reuters Datastream

Ny svensk regering

- Fortsatt röd-grön regering men med stöd från C och L
- Samarbetsavtal med C och L avseende ffa budgeten men inte löpande regeringsarbetet
- Goda offentliga finanser ger reformutrymme
- Reformagenda men med oklar finansiering
- M+KD budgeten gäller 2019 men kompletteras i VÅP19
- Januariöverenskommelsen bedöms vara expansiv

Januariöverenskommelsen, ett 73-punktsprogram

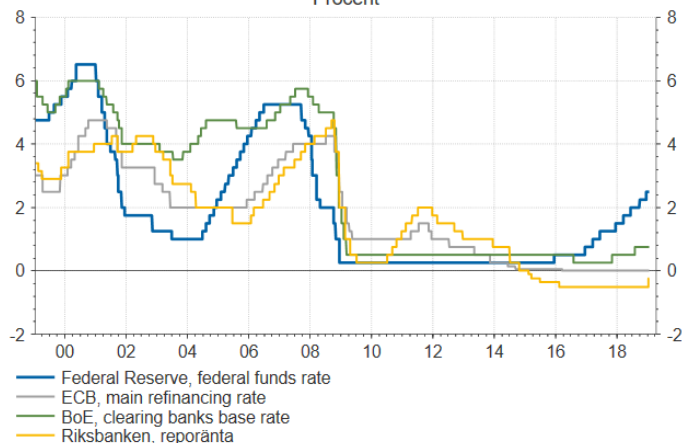
- Skatteförslag som ska vara skarpa remitteras under våren
- Utgiftsförslagen är oklara vad gäller finansiering, effekter i omfattning och tid
- Finansiering ska tillkomma, samtidigt ska reformutrymmet utnyttjas. Statsfinanserna starka
- Rimligt att anta att programmet är underfinansierat och finanspolitiken expansiv
- Många reformförslag ska (och måste) dock utredas, resultat och effekter kommer ta tid
 - Direktiv förhandlas fram
 - Utredningspersoner och experter mm ska utses
 - Utredningstid
 - Remissrunda
 - Lagrådet ska höras
 - Proposition från Regeringen
 - Betänkande och beslut i Riksdagen
 - Införande

Utredningarna har olika startdatum men ska presentera förslag i slutet av mandatperioden, vad som hinner beslutas och införas är oklart.

Det som inte hinner genomföras blir föremål för nya förhandlingar efter 2022

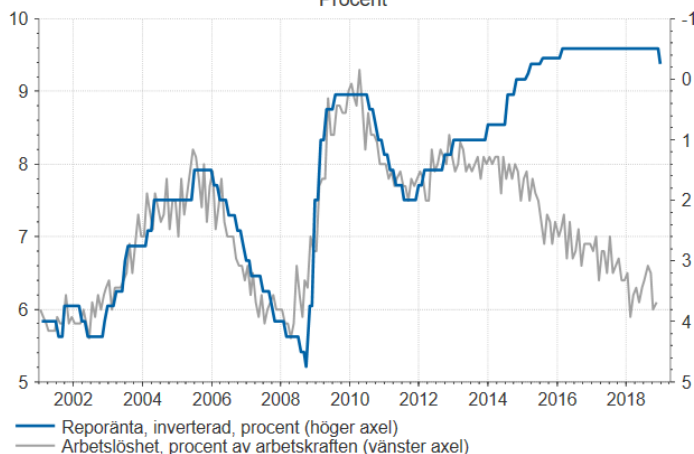
Penningpolitiken normaliseras

Internationella styrräntor
Procent

Källa: Thomson Reuters Datastream

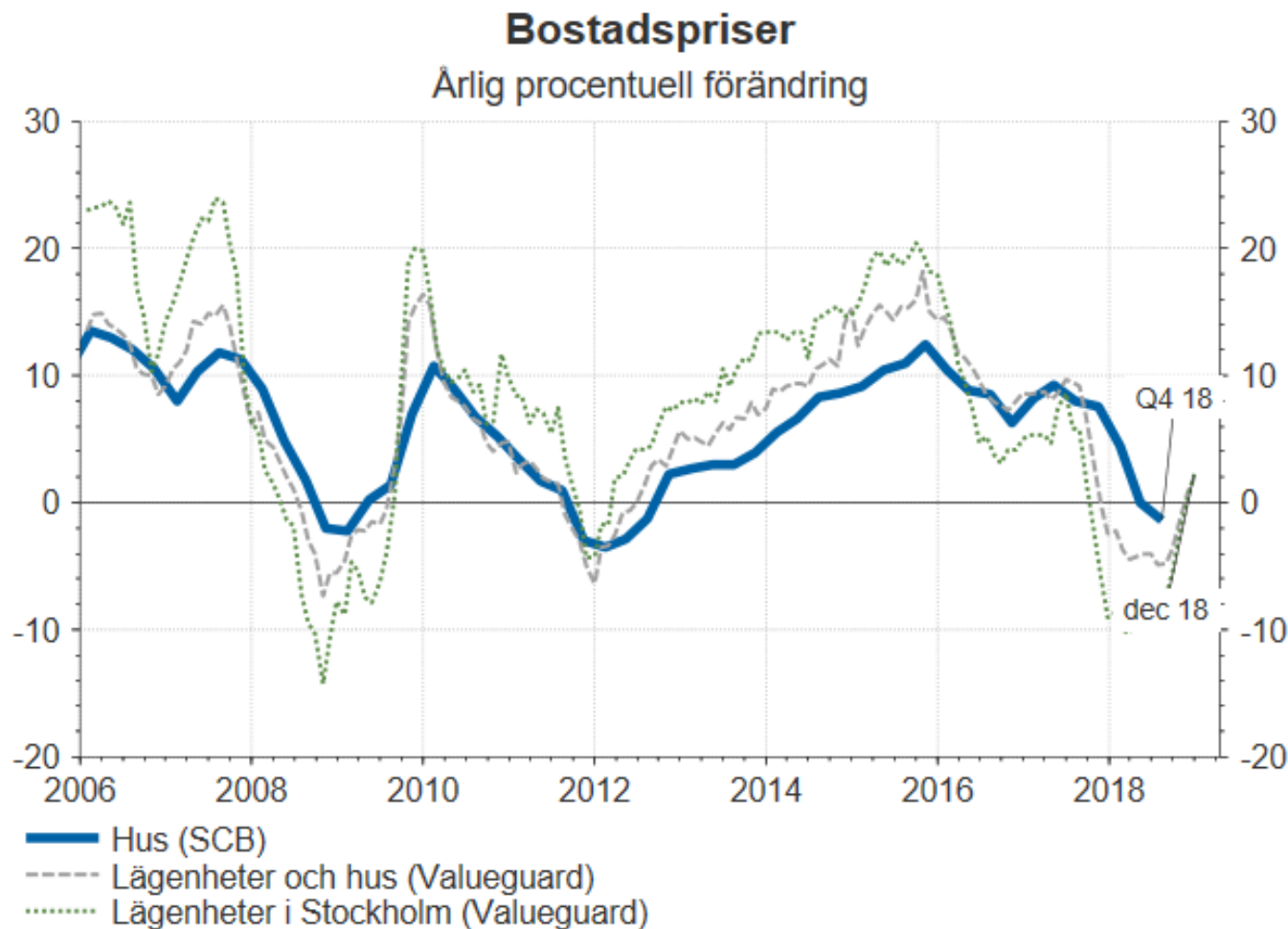
Svensk styrränta och arbetslöshet
Procent

Källa: Thomson Reuters Datastream och Riksgälden

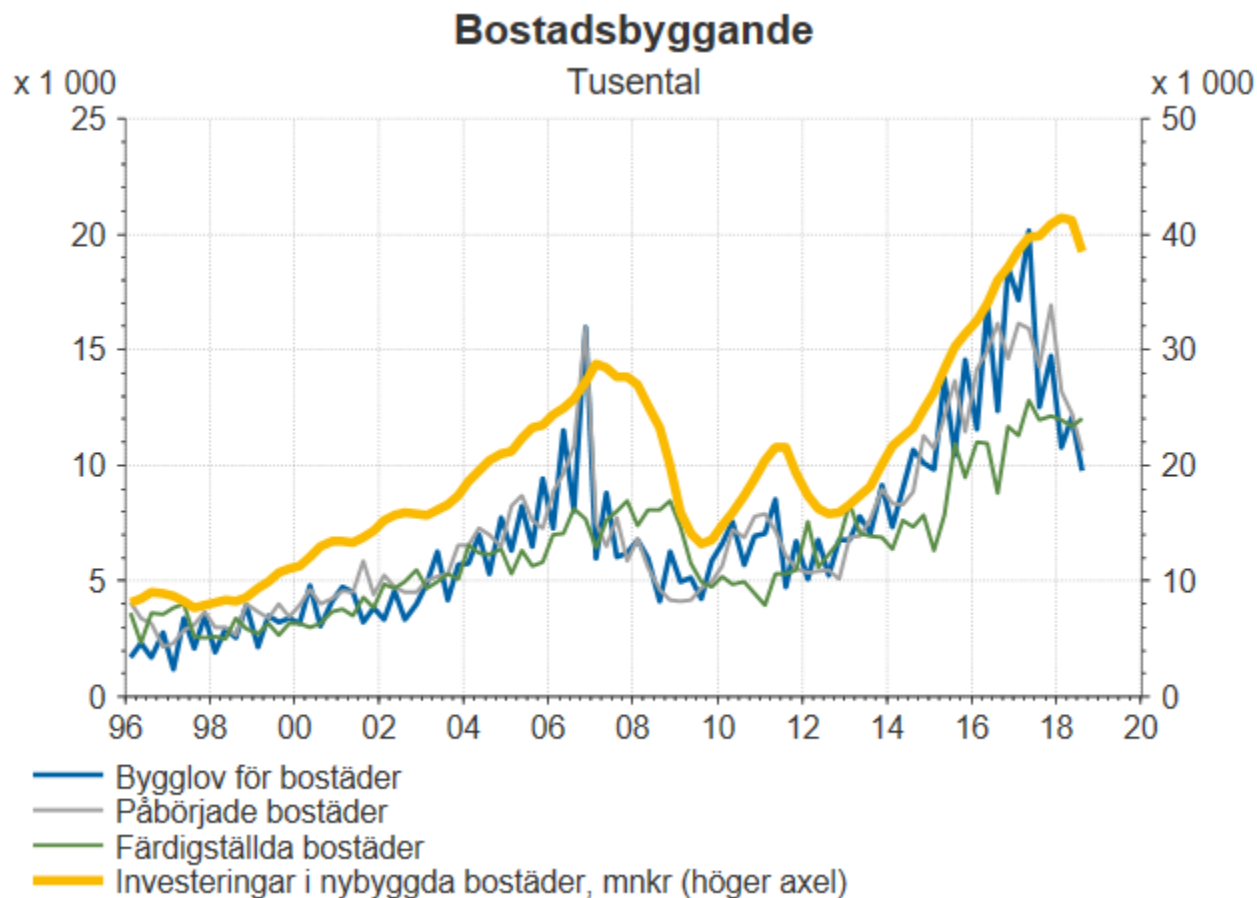
- USA's Federal Reserve har höjt styrräntan till 2,25-2,50 procent – neutral nivå?
- Bank of England har höjt trots Brexit
- ECB avser hålla inlåningsräntan oförändrad över sommaren och återinvesterar vp-förfall
- Penningpolitiken i Sverige släpar efter – Riksbanken höjde i december
- Framöver: Ränteförväntningarna har sänkts

Bostadspriserna har stabiliserats

Källa: Thomson Reuters Datastream and Riksgälden

Stafettväxling: Bostadsbyggandet har börjat falla snabbt istället

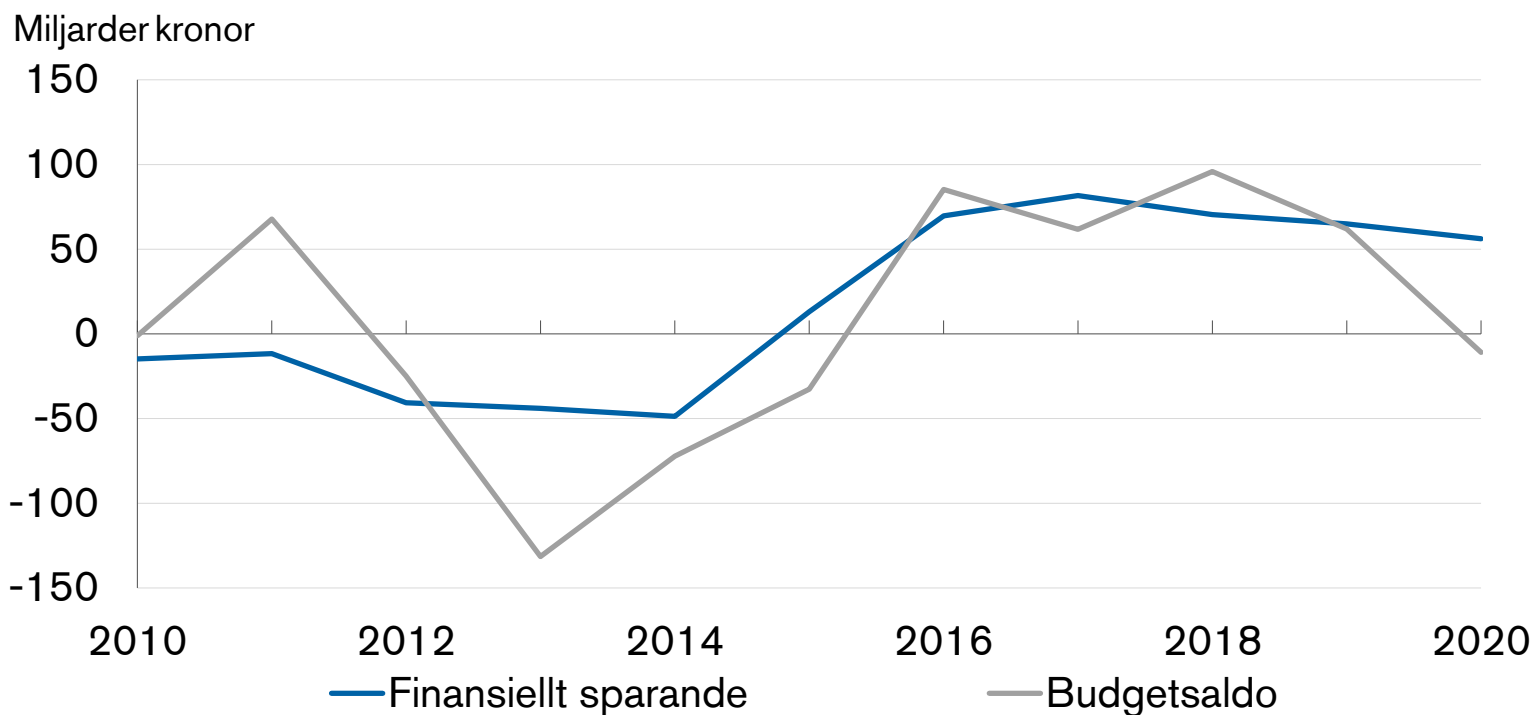
Källa: Thomson Reuters Datastream och SCB

Konjunkturen har vänt och tillväxten mattas av

- **Svaga internationella konjunkturdata och sämre riskapitet i spåren av ökad recessionsoro**
 - Amerikanska avkastningskurvor nära invertering – historiskt god recessionsindikator
 - Politisk osäkerhet från bland annat handelsområdet och Brexit bidrar också
- **Svensk konjunktur har mattats och tillväxten blir måttlig framöver**
 - Stark arbetsmarknad håller konsumtionen uppe -- men: laggande konjunkturindikator
 - Investeringarna dämpas – följer internationella konjunkturen
 - Investeringarna dämpas – bostadsinvesteringarna faller snabbt
- **Stabila bostadspriser men branta fall i bostadsinvesteringarna framöver**
 - Bostadspriserna utvecklades sidledes/svagt uppåt 2018
 - Utvecklingen väntas fortsätta så 2019
 - Risk för ny våg av prisfall – dolt utbud, stigande räntor, hårdare konjunkturdämpning kan "trigga"
 - Timingen är lurig men nu har bostadsinvesteringarna börjat falla
 - Bostadsinvesteringarnas fallhöjd är betydande – driver tillväxtdämpning
- **Mer expansiv ekonomisk politik i Sverige (PP och FP) och omvärlden (PP)**
 - Måttlig inflation skapar utrymme att lätta på centralbankernas normaliseringstakt
 - Ekonomiska politiken kan motverka kraftigare avmattning – inte minst i Sverige

Starka statsfinanser men utflöde från skattekontot 2020

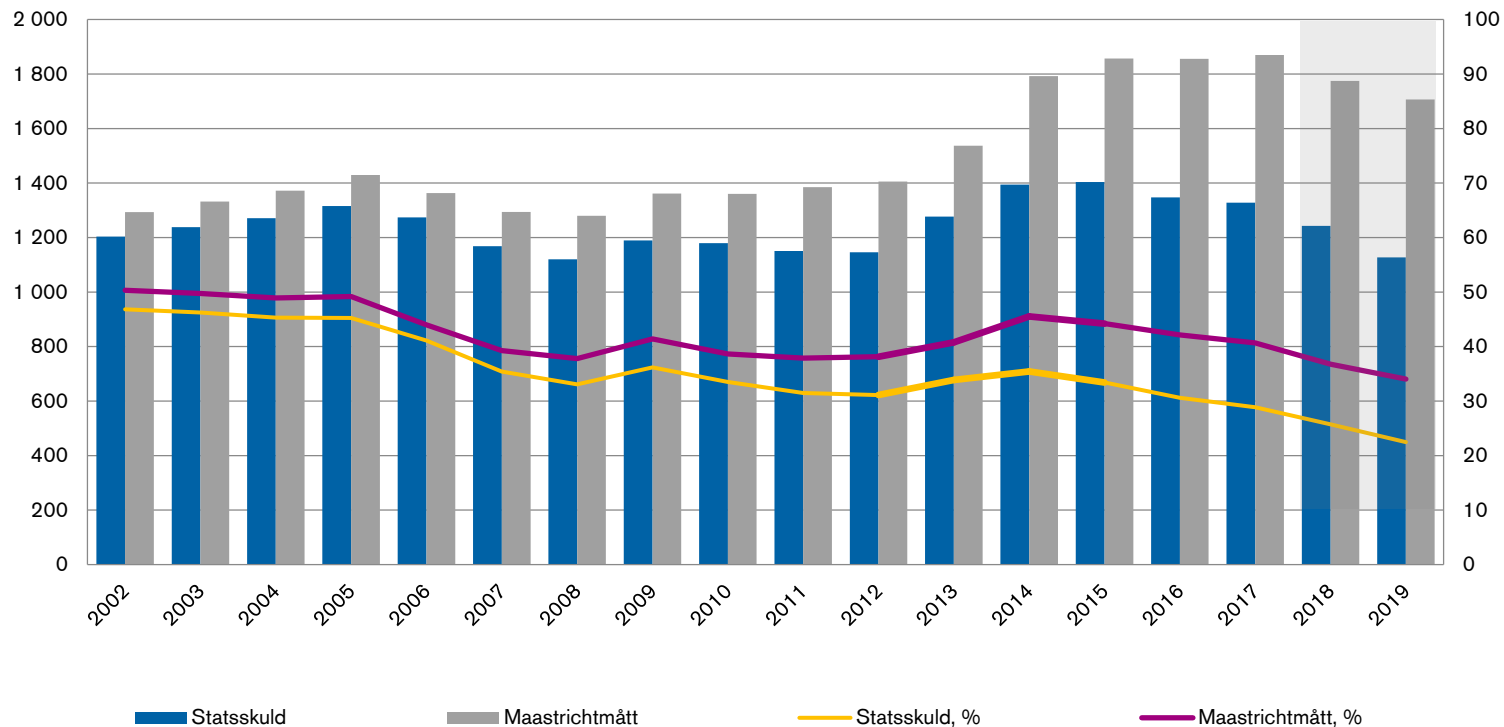
Statens finansiella sparande och budgetsaldo 2011-2020

Vad är lagom storlek på statsskulden?

Miljarder kronor

Procent av BNP

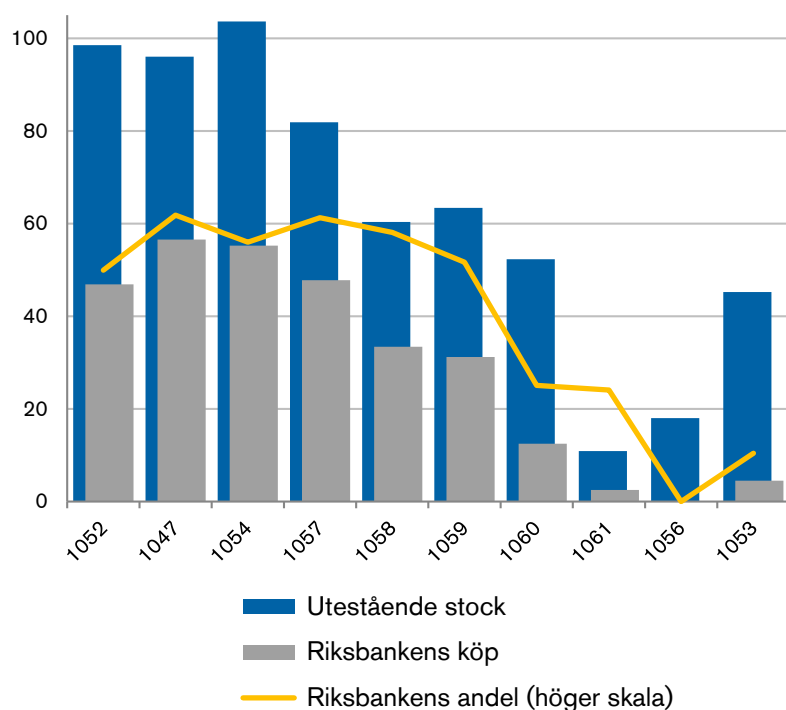
Andra prognosmakare – negativt skift

	2018	2019	2020
SEB, jan	2,1	1,6	1,9
DB, jan	2,1	1,4	2,1
Riksbanken, dec	2,2	1,5	1,7
Konj, dec	2,2	1,3	1,7
SEB, nov	2,2	2,2	2,2
Swe, nov	2,4	1,8	1,8
Reg, nov	2,5	2,1	1,6
Riksgälden okt	2,4	1,9	1,8

Ansträngt läge på marknaden för statsobligationer

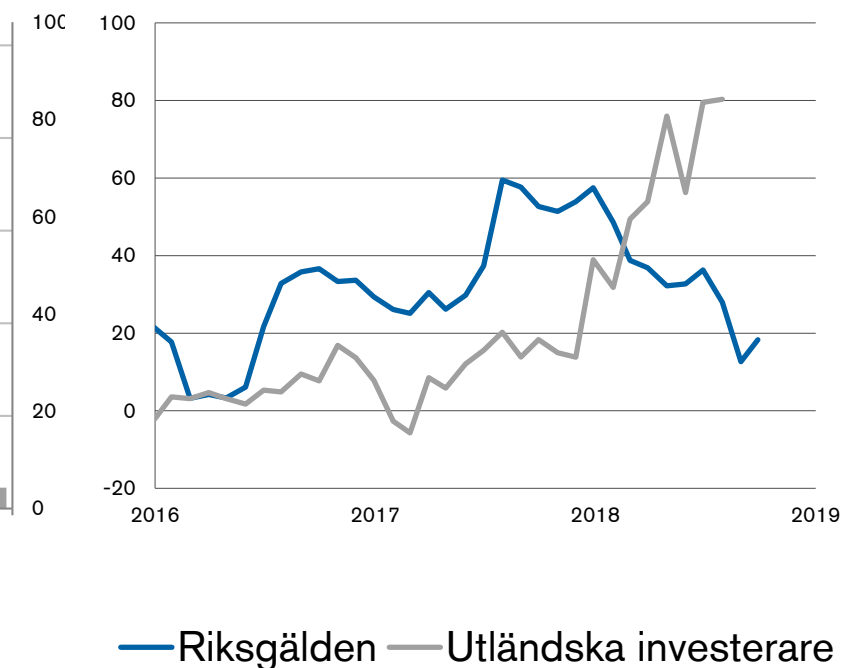
Riksbankens innehav i olika utgåvor av statsobligationer

Miljarder kronor

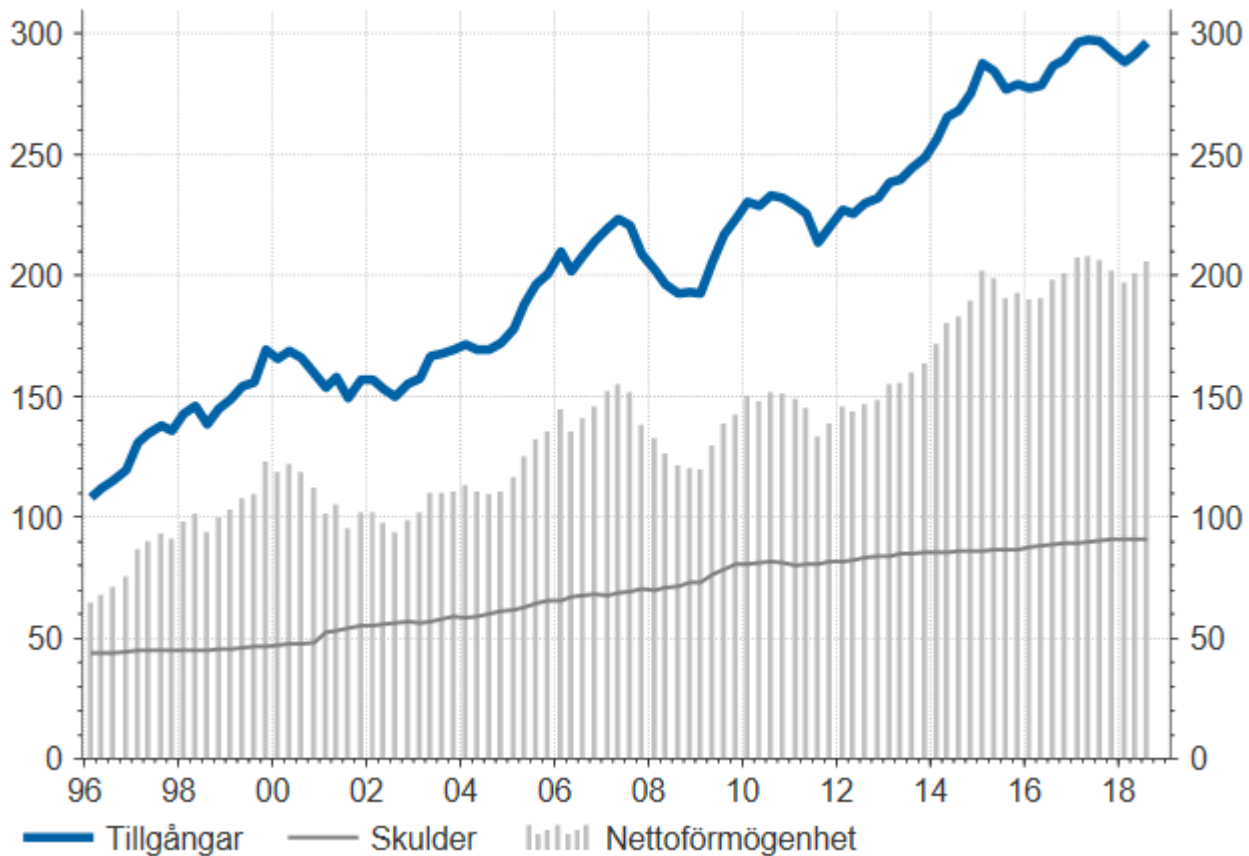
Repor i statsobligationer

Andel Miljarder kronor

Hushållen sammantaget allt rikare

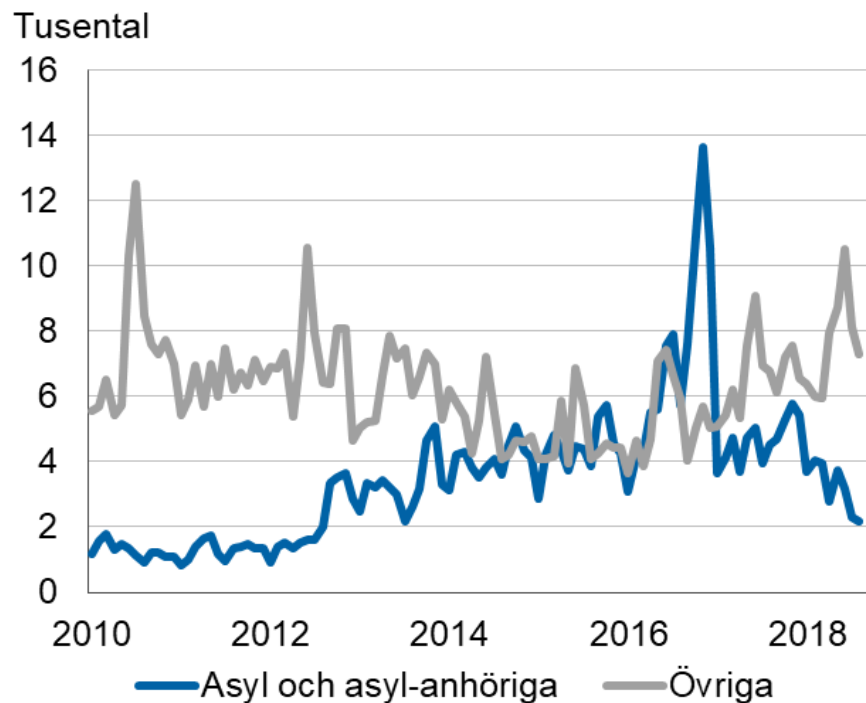
Andel av BNP

Källa: Thomson Reuters Datastream

Fler sysselsatta men arbetslösheten ökar

Nya uppehållstillstånd i Sverige per månad

Sysselsättningsökning efter utbildning

